

Uchwała Nr XLII/610/98
Rady Miejskiej w Gliwicach
z dnia 22 stycznia 1998 r.

w sprawie: zatwierdzenia „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 1998”

Działając na podstawie art. 18 ust 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie terytorialnym (tj.Dz.U Nr 13 z 1996 r., poz. 74 z późn. zmianami), art.4 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zmianami) Rada Miejska na wniosek Zarządu Miasta

u c h w a ł a :

1. Zatwierdzić „Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 1998” w brzmieniu wg załącznika Nr 1 do niniejszej uchwały.
2. Przyjąć „Zasady wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz kontroli przestrzegania zasad obrotu tymi napojami” stanowiące załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.
3. Zobowiązać Zarząd Miasta do przedłożenia do końca I kwartału 1999 roku sprawozdania z realizacji zadań określonych w „Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 1998”
4. Traci moc uchwała Rady Miejskiej w Gliwicach Nr XXXIII z dnia 20 marca 1997 r.
5. Wykonanie uchwały powierzyć Zarządowi Miasta .
6. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego oraz podlega publikacji w prasie lokalnej .

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Gliwicach

Tadeusz Grabowiecki

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I ZASOBÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I NAPRAWCZEJ.

W 1997 r. liczba punktów sprzedaży alkoholu wynosiła 533 (533 zezwoleń A - alkohol do 4,5% oraz piwo 427 zezwoleń B - alkohol 4,5% -18% bez piwa oraz 385 zezwoleń C - alkohol powyżej 18%).

Strukturę spożycia napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież obrazują wyniki „Monitoringu problemów alkoholowych - Gliwice, 1996”. Ponad 79% uczniów siódmych klas szkół podstawowych ma za sobą pierwsze próby picia alkoholu, a 61% nadal spożywa napoje alkoholowe. Ponad 30% ma za sobą doświadczenia upojenia alkoholowego. Uczniowie szkół podstawowych często piją w domu w czasie uroczystości rodzinnych. Uczniowie szkół ponadpodstawowych aż w 92% mają za sobą pierwsze próby picia alkoholu, a ponad 78% nadal spożywa napoje alkoholowe. Uczniowie ci spożywają alkohol w czasie zabaw i spotkań z rówieśnikami. Zaobserwowano również proces obniżania się wieku inicjacji alkoholowej.

Naruszanie praw i porządku publicznego pod wpływem alkoholu obrazują dane z Policji i Sądu. Liczba interwencji Policji w awanturach, wywołanych nadużyciem alkoholu, stanowiła 99% wszystkich interwencji domowych. Sąd Rejonowy w Gliwicach wydał 86 wyroków skazujących za znęcanie się nad rodziną w stanie upojenia alkoholowego. Obserwuje się wzrost liczby wykroczeń pod wpływem alkoholu wobec dzieci. Notowany jest wzrost liczby spraw o ograniczenie władzy rodzicielskiej, jak również wzrasta przestępczość wśród nieletnich i dorosłych. Policja skierowała 1420 wniosków do Kolegium ds. Wykroczeń za zakłócanie porządku publicznego, z czego 1057 dotyczyło osób będących pod wpływem alkoholu. Aż 33% wypadków i kolizji drogowych spowodowanych było przez osoby nietrzeźwe. Zanotowano również 1230 przypadków prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu. Do Izby Wyrzeźwien i miejsca zamieszkania doprowadzono 3326 osób. Liczba dorosłych osób nietrzeźwych izolowanych w pomieszczeniach dla zatrzymanych w jednostkach policji stanowiła ponad 20% ogółu izolowanych. Liczba nieletnich zatrzymanych i izolowanych do wyrzeźwienia stanowiła 3,5% ogólnej liczby zatrzymanych.

Co dziesiąta rodzina otrzymująca pomoc finansową z Ośrodka Pomocy Społecznej jest objęta opieką z tytułu występujących tam problemów alkoholowych. W rodzinach tych żyje 1395 osób, co stanowi ok. 0,7% ogółu mieszkańców.

Analiza stanu świadomości społeczności lokalnej na podstawie ankiety „Alkohol w mojej okolicy” wykazała niewielką wiedzę ankietowanych nt. szkodliwości spożywania alkoholu. Ponad 50% ankietowanych wyraża opinię, że osób nadużywających alkoholu w okolicy ich miejsca zamieszkania jest tyle samo, co w innych okolicach miasta i osoby te stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa w mieście. Dość powszechne jest przekonanie, że alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy w porównaniu z alkoholem zawartym w wódce.

Na terenie gminy obserwuje się zjawisko sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym i młodzieży do 18 roku życia. Ponad 57% uczniów szkół podstawowych kupuje samodzielnie piwo, 16% wino, 19% wódkę. Aż 72% młodzieży szkół ponadpodstawowych samodzielnie kupuje piwo, ponad 34% wino i nieco ponad 40% wódkę.

Alkohol spożywany w nadmiernych ilościach powoduje również wiele szkód w środowisku pracy, np. wypadki, spadek wydajności pracy, absencja chorobowa.

Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęła i rozpatrzyła 150 wniosków o objęcie leczeniem przymusowym, z czego 60 wniosków skierowano do Sądu Rejonowego. Liczba rozpatrywanych wniosków na przestrzeni ostatnich lat kształtuje się na tym samym poziomie. Poradnia Leczenia Uzależnień udzieliła 7816 porad, z czego ok. 10% stanowią przyjęcia pacjentów pierwszorazowych. 18% pacjentów było skierowanych na leczenie stacjonarne. Ok. 15% pacjentów było zobowiązanych do ambulatoryjnego leczenia odwykowego.

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności terapeutyczno-profilaktycznej na terenie gminy

Lecznictwo odwykowe prowadzone jest w Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Gliwicach, ul. Dębowa 5. Poradnia Leczenia Uzależnień czynna jest codziennie, również w godzinach popołudniowych. Prowadzi szeroki wachlarz usług medyczno-psychologicznych. Posiada fachowo przygotowaną kadrę, z czego większość to absolwenci szkoleń organizowanych przez Instytut Psychologii Zdrowia i Trzeźwości w Warszawie. Ponadto w Gliwicach funkcjonuje Centrum Leczenia Uzależnień „Familia” przy ul. Huberta 6, które prowadzi całodobową terapię uzależnień mieszanych.

W 1997 r. przeprowadzono różnego typu programy profilaktyczne w 50 szkołach i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W realizację programów było zaangażowanych około 70 nauczycieli, w programach uczestniczyło około 3000 dzieci i młodzieży. Programy realizowane na terenie gminy to: „Siedem kroków czyli Drugi Elementarz”, „Spójrz inaczej”, „NOE”, „Zanim spróbujesz” i inne.

W gminie funkcjonuje Katolickie Centrum Edukacji KANA, które udziela profesjonalnej pomocy dzieciom i rodzicom. Działa Klub Abstynenta „Krokus” oraz grupy samopomocowe: Anonimowi Alkoholicy (5 grup), Al-Annon (1 grupa). Funkcjonuje Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży „SPLIN” oraz Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie „HELP”.

Mapa problemów alkoholowych

Problemy wynikające z picia alkoholu obejmują swoim zasięgiem całą populację gminy, dlatego podejmowane działania na rzecz zdrowia publicznego objęły dotychczas w równym stopniu populację ludzi pijących jak i tych, którzy dopiero podejmują decyzję co do ilości, jakości i częstotliwości picia alkoholu. Biorąc pod uwagę, że nie wszystkie rodziny dotknięte problemem alkoholowym korzystają z pomocy Policji, Opieki Społecznej i Poradni - należy wnioskować, że skala problemu jest znacznie większa niż wynika to z przytoczonych danych statystycznych. Z poczynionych obserwacji wynika, że do dzielnic najbardziej zagrożonych należą: Os. Robotnicza, Łabędy i Sośnica. Uwzględniając skalę problemów alkoholowych w gminie i skutki nadużywania alkoholu zarówno wśród dorosłych jak i dzieci, konieczna jest realizacja zadań i założeń określonych w programie na rok 1998. Posia-

dane zasoby w sferze rozwiązywania problemów alkoholowych wskazują na możliwość realizacji zadań, wynikających z przyjętych założeń.

CELE

Rada Miejska w Gliwicach, świadoma zagrożeń jakie niesie nadużywanie napojów alkoholowych i uznając trzeźwość za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra gminy, przyjmuje następujące cele „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”, zgodne z Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 1997-1999:

1. Zmniejszanie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież.
2. Zmniejszenie ilości nowych przypadków uzależnienia.
3. Zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.
4. Zmniejszanie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu.
5. Zmniejszanie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego (przemocy i zaniedbań).
6. Zmniejszanie ilości wypadków oraz strat ekonomicznych spowodowanych nietrzeźwością w miejscu pracy.
7. Zmniejszenie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego.
8. Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym.
9. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
10. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.

ZADANIA

Zgodnie z intencją ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Rada Miejska w Gliwicach przyjmuje następujące zadania w realizacji „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”.

I. Ograniczenie popytu na środki psychaktywne przez stworzenie atrakcyjnej dla nich alternatywy. Stworzenie atrakcyjnych grup odniesienia dla młodych ludzi ważnym elementem lokalnej polityki społecznej.

1. Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb związanych z kulturą fizyczną (m.in troska o utrzymywanie i zwiększanie liczebności obiektów sportowych oraz terenów rekreacyjnych, zakładanie placów gier na osiedlach, troska o szkolne urządzenia sportowe, itp.)
2. Stworzenie dzieciom i młodzieży możliwości uprawiania ruchu i sportu na bazie szkół oraz innych obiektów sportowych.

3. Prowadzenie kół zainteresowań i zajęć przedmiotowych na terenie placówek opiekuńczo-wychowawczych celem zapewnienia wszechstronnego rozwoju dzieciom i młodzieży oraz zyskania przez nich lepszego rozumienia świata i problemów społeczności lokalnej.
4. Prowadzenie działalności świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych dla dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin patologicznych.
5. Propagowanie pozytywnych wzorców zachowań przez organizowanie imprez masowych aktywizujących społeczność lokalną np. festyny z okazji Dnia Dziecka, turnieje sportowe, konkursy na plakat o tematyce prozdrowotnej.

II. Profilaktyczna działalność wychowawczo-informacyjna, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży.

1. Realizowanie w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych programów profilaktycznych, informujących o szkodliwości nadużywania alkoholu i sięgania po środki odurzające, nastawionych na promowanie zdrowego stylu życia ze szczególnym naciskiem na nabywanie praktycznych umiejętności psychologicznych (są to programy typu: Odlot, Elementarz, NOE, Nasze Spotkania, Zanim Spróbujesz i inne).
2. Organizowanie i finansowanie zajęć edukacyjnych dla rodziców - „Program profilaktyki domowej”.
3. Utrzymywanie gminnego telefonu zaufania „SPLIN”.
4. Prowadzenie i organizowanie szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych, mających bezpośredni kontakt z osobami uzależnionymi.
5. Rozpowszechnianie informacji w środkach przekazu (zwłaszcza lokalnych) o istnieniu i działaniu grup terapeutycznych, samopomocowych, trzeźwościowych.
6. Rozpowszechnianie literatury o problematyce prozdrowotnej i nt. uzależnień.
7. W miejscach sprzedaży napojów alkoholowych uwidocznienie informacji o zakazie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym wraz z informacją, że złamanie zakazu spowoduje cofnięcie koncesji.
8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i związkami wyznaniowymi, mająca na celu promocję zdrowia i propagowanie trzeźwych obyczajów.
9. Przeprowadzenie szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych (sprzedawców).
10. Wprowadzenie do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej metod wczesnego diagnozowania zagrożeń zdrowotnych związanych z piciem alkoholu oraz interwencji uczących ograniczenia nadmiernego picia lub kierujących na leczenie odwykowe.

III. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

1. Prowadzenie szerokiej oferty terapii grupowej dla osób uzależnionych i ich rodzin.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej poprzez:
 - a) kontynuowanie bezpłatnych porad prawnych,
 - b) ochronę przed przemocą w rodzinie
 - prowadzenie działalności punktu konsultacyjnego „HELP”,
 - organizowanie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

— przeszkolenie różnych grup zawodowych w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.

3. Udostępnianie rzetelnych informacji o możliwości korzystania na terenie gminy z bezpłatnej, profesjonalnej pomocy psychologicznej w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, poradniach specjalistycznych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych.
4. Wspieranie szkoleń kadry medycznej i terapeutów zatrudnionych w lecznictwie odwykowym.
5. Wspomaganie działalności środowisk wzajemnej pomocy (grupy samopomocy oraz kluby abstynentów).

IV. Zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu oraz ich usuwanie.

1. Podejmowanie czynności, zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu, przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a zwłaszcza:
 - a) prowadzenie rozmów profilaktycznych, motywujących do podjęcia leczenia dobrowolnego,
 - b) kierowanie na badania przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia alkoholowego,
 - c) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,
 - d) kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
2. Prowadzenie Miejskiej Izby Wyrzeźwień w Gliwicach.

Zasady wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz kontroli przestrzegania zasad obrotu tymi napojami

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem i w miejscu sprzedaży wydaje się i cofa podmiotom gospodarczym z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 28 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w oparciu o zasady określone niniejszą uchwałą.

1. Ustala się limit 500 punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu za wyjątkiem piwa, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży
2. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z konsumpcją poza punktem sprzedaży oraz z konsumpcją na miejscu wydaje się na okres 4 lat , przy czym za każdy kolejny rok wnoszona jest do budżetu miasta opłata za zezwolenia ustalana w/g wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim .
3. Nie można wydawać zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych z konsumpcją na miejscu, jeżeli lokal usytuowany jest w odległości mniejszej niż 50 m od szkół , przedszkoli, zakładów opiekuńczych i wychowawczych dla dzieci, placów zabaw, oraz czynnych miejsc kultu religijnego.
4. Nie można wydawać zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w handlu obwoźnym
5. Nie można wydawać zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w obrębie niestrzeżonych plaż i kąpielisk.
6. Sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% oraz piwa z konsumpcją na miejscu może być prowadzona poza punktem w sezonowych ogródkach kawiarnianych w ramach tego samego zezwolenia pod warunkiem udokumentowania prawa do zajęcia terenu
7. Do wniosku o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych należy dołączyć :
 - a/ tytuł prawny do zajmowania lokalu
 - b/ opinię Terenowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w przypadku wystąpienia o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych z konsumpcją na miejscu

8. Powierzchnia użytkowa punktu sprzedaży napojów alkoholowych / z wyłączeniem piwa/ nie może być mniejsza niż 30 m². Powyższe ograniczenie nie dotyczy punktów sprzedaży piwa.
9. Dla punktów sprzedaży napojów alkoholowych z konsumpcją na miejscu nie można wydawać zezwoleń na sprzedaż detaliczną alkoholu.
10. Prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych w lokalach i punktach usytuowanych w budynkach wielomieszkańczych w godzinach 22.00 6.00 wymaga uzyskania opinii właścicieli.
11. Podmiot gospodarczy jest zobowiązany wnieść roczną opłatę za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do kasy gminy. Dowód wpłaty należy przechowywać dla celów kontroli . Niewniesienie rocznej opłaty za zezwolenie powoduje, że zezwolenie wygasa i podlega zwrotowi do Urzędu Miasta.
12. Zezwolenie cofa się w przypadkach określonych ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz nieprzestrzegania zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych , określonych niniejszą uchwałą , a w szczególności w przypadku powtarzającego się zakłócania porządku publicznego w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych przez daną placówkę .
13. Zezwolenie cofa się na podstawie dokumentacji potwierdzającej nieprzestrzeganie zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych sporządzonej przez conajmniej jedną z niżej wymienionych instytucji:
 - a/ Straż Miejską
 - b/ Policję
 - c/ Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - d/ Prokuraturę
 - e/ Sąd Powszechny
14. Kontrolę rocznych opłat za zezwolenia oraz kontrolę zgodności sprzedaży napojów alkoholowych z zezwoleniem i przyjętymi zasadami prowadzi Straż Miejska.